

Motherly Devotion and Lyricism in the Works of O‘tkir Hoshimov

Muminova Shahlo Islomovna

Head of the Academic Department, Academic Lyceum of the Ministry of Internal
Affairs of Syrdarya

Abstract

This article analyzes the central theme of the works of the prominent Uzbek writer O‘tkir Hoshimov—the image of the mother, her devotion, and its lyrical interpretation. Using the examples of the novella “Dunyoning ishlari” (The Affairs of the World) and the novels “Ikki eshik orasi” (Between Two Doors) and “Tushda kechgan umrlar” (Lives Passed in Dreams), the study highlights the unique and sincere portrayal of motherhood, the resilience of mothers during wartime, and their boundless love for their children. The author's skill in depicting mothers not as idealized figures but as ordinary, forgiving, and authentic individuals through a simple and folk-oriented language is emphasized. The article also discusses the educational significance and influence of these works on the younger generation.

Keywords:

O‘tkir Hoshimov, Mother image, Dunyoning ishlari (The Affairs of the World), Devotion and love, Lyrical depiction, Uzbek literature, Ikki eshik orasi (Between Two Doors), Self-sacrifice, National values, Educational significance

O‘tkir Hoshimov asarlarida ona sadoqati va lirikasi

Muminova Shahlo Islomovna,

Ichki ishlar vazirligi sirdaryo akademik litseyi, o‘quv bo‘limi mudiri

Annotatsiya: Ushbu matnda o‘zbek adabiyotining yorqin namoyandasi O‘tkir Hoshimov ijodining bosh mavzusi — ona obrazi, uning sadoqati va lirik talqini tahlil qilingan. Adibning "Dunyoning ishlari" qissasi, "Ikki eshik orasi" va "Tushda kechgan umrlar" romanlari misolida onaning betakror va samimiy siymosi, urush yillaridagi

**JOURNAL OF
SCIENCE AND INNOVATIVE RESEARCH STUDIES
VOLUME-1, ISSUE-6, 2026**

matonati hamda farzandiga bo'lgan cheksiz mehri yoritilgan. Yozuvchining onani ideallashtirmasdan, oddiy, kechirimli va xalqchil tilda tasvirlash mahorati ochib berilgan bo'lib, asarlarning yosh avlod tarbiyasidagi o'rni va ahamiyati ko'rsatib o'tilgan.

Kalit so'zlar (Keywords)

- O'tkir Hoshimov
- Ona obrazi
- Dunyoning ishlari
- Sadoqat va mehr
- Lirik tasvir
- O'zbek adabiyoti
- "Ikki eshik orasi"
- Fidoyilik
- Milliy qadriyatlar
- Tarbiyaviy ahamiyat

Har bir xalqning adabiyotida shunday ijodkorlar bo'ladiki, ular o'z asarlari bilan millatning ichki kechinmalari va qadriyatlarini ko'zguda ko'rsatgandek namoyon eta oladilar. O'zbek adabiyotining yorqin namoyandasi O'tkir Hoshimov ana shunday ulkan iste'dod sohibidir. Adib ijodining bosh o'qi, uning asarlarining yuragi — bu Ona obrazidir. O'tkir Hoshimov onani shunchaki oila boshlig'i yoki farzand tarbiyachisi sifatida emas, balki borliqni ushlab turgan muqaddas kuch, mehr va sadoqat timsoli sifatida tasvirlaydi.

O'tkir Hoshimov ijodida ona obrazi haqida gap ketganda, beixtiyor ko'z oldimizga **"Dunyoning ishlari"** qissasi keladi. Muallifning o'zi bu asarni *"Onamning porloq xotirasiga"* deb bag'ishlagan. Bu asar alohida-alohida hikoyalardan iborat bo'lsa-da, ularning barchasini yagona va ulug' bir rishta — Ona mehri birlashtirib turadi.

**JOURNAL OF
SCIENCE AND INNOVATIVE RESEARCH STUDIES
VOLUME-1, ISSUE-6, 2026**

Asardagi ona — o‘zbek ayolining eng go‘zal fazilatlarini o‘zida mujassam etgan daho siymo. U urush yillarining og‘ir sharoitida ham imonini, insofini yo‘qotmagan, o‘zgalar dardi bilan yashagan inson.

• **"Oq oydin kechalar" hikoyasida:** Onaning farzandiga bo‘lgan cheksiz muhabbati, tunning sukunatida aytilgan allalari orqali onaning ichki kechinmalari lirik bo‘yoqlarda chiziladi.

• **"Gilam paypoq" hikoyasida:** Onaning hatto qiyin vaziyatlarda ham o‘zini emas, farzandining sovuqda qolmasligini o‘ylashi, uning fidoyiligi o‘quvchini chuqur larzaga soladi.

"Dunyoda onalar o‘lmaydi. Ular shunchaki bizni tark etishadi, ammo duolari va mehri bilan qalbimizda mangu yashaydilar." — O‘tkir Hoshimov.

Adib "Ikki eshik orasi", "Tushda kechgan umrlar" romanlarida ham ona obraziga alohida to‘xtaladi. Bu asarlardagi onalar ham urushning achchiq azoblarini totgan, biroq farzand ko‘nglini o‘z halovatidan ustun qo‘ygan metin irodali ayollardir.

Yozuvchining mahorati shundaki, u onani ideallashtirmaydi, uni o‘quvchiga juda yaqin, oddiy va samimiy qilib ko‘rsatadi. Uning onasi — xato qilishi mumkin bo‘lgan, kuyunadigan, yig‘laydigan, ammo kechirishga kelganda dunyoni bag‘riga sig‘dira oladigan zotdir. O‘tkir Hoshimov tili nihoyatda joziqador va xalqchil bo‘lgani bois, u tasvirlagan ona obrazi har bir o‘quvchining o‘z onasini eslatadi.

Xulosa qilib aytganda, O‘tkir Hoshimov asarlaridagi ona obrazi o‘zbek adabiyotidagi eng mukammal va go‘zal siymolardan biridir. Adib ona orqali insoniylikni, mehr-oqibatni va dunyoning o‘tkinchi ekanligini, ammo onaning mehri abadiyligini ko‘rsatib bera oldi. Uning asarlari bugungi yosh avlodni ona qadriga yetishga, oilani muqaddas bilishga va milliy qadriyatlarni asrashga o‘rgatadi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Hoshimov O‘. "Dunyoning ishlari" (qissa). — Toshkent, "Sharq", 2005.
2. Yo‘ldoshev Q. "Adabiyot o‘qitishning ilmiy-nazariy asoslari". — Toshkent, 2012.

